

**Дослідження можливості використання техніки канзаші
для виготовлення вінка у 8 класі**

Анотація. Стаття присвячена дослідженню можливості використання техніки канзаші для виготовлення вінка у 8 класі. Подається опис дослідження, присвяченого з'ясуванню актуальності створення такого виробу, визначенню техніки, в якій найкраще виготовити вінок. Наводиться аналіз отриманих після проведення анкетування даних та формулювання висновків щодо виготовлення вінка у визначеній техніці.

Ключові слова: трудове навчання, вінок, декоративний вінок, канзаші, анкетування.

Abstract. The article is devoted to the study of the possibility of using the kanzashi technique for making a wreath in the 8th grade. A description of the research devoted to finding out the relevance of creating such a product, determining the technique in which it is best to make a wreath is presented. The analysis of the data obtained after conducting the questionnaire and the formulation of conclusions regarding the production of a wreath using the specified technique are presented.

Keywords: labor training, wreath, decorative wreath, kanzashi, questionnaire.

Постановка наукової проблеми. Наразі в Україні відбувається інтенсивний розвиток науки, техніки, інформатизація усіх боків життя людини. Перед системою освіти постали нові актуальні завдання щодо модернізації освітнього процесу, впровадження сучасних освітніх інноваційних технологій, зміна фокусу на здобувача освіти, його особистість, що має власні особливості розвитку, інтереси, потреби та реалізується в процесі пізнавальної діяльності [1].

Підготовка здобувачів освіти до творчої продуктивної діяльності зараз набуває особливого значення. В умовах здійснення освітньої реформи уроки трудового навчання спрямовані на формування в молодого покоління ключових і предметних компетентностей, мають на меті допомогти реалізувати життєві потреби здобувачів освіти, їхні інтереси та розвинути природні здібності.

Загальновідомо, що розвиток творчих здібностей особистості найбільш ефективно здійснюється в процесі продуктивної творчої діяльності. Фантазія, творчість, індивідуальність знаходять вираження навіть у мінімальних відмінностях від зразка. До творчості школярів спонукають мрії, потреби, а також соціальні мотиви. Творчість емоційна та приваблива, позитивно впливає на розвиток особистості, допомагає в задоволенні потреб у самопізнанні та діяльності, спонукає до активного пошуку.

Наразі освіта України має у фокусі ідею формування людини-дослідника. Така особистість буде здатна до творчого мислення, реалізації самостійного пошуку й визначення шляхів розв'язання нагальних проблем. Розвиток творчих здібностей здобувачів освіти робить процес навчання усвідомленим, формує у здобувачів освіти потребу в здійсненні дослідницької й творчої роботи.

Наше дослідження ґрунтується на аналізі низки нормативних документів, зокрема, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті», Концепції «Нова українська школа», Державному стандарті базової середньої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дисертаційних дослідженнях останніх років (А. Бойчук, Т. Габрель, Т. Гуменюк, Ю. Криворучко, Н. Кучинов, З. Макар, Т. Носяченко, Л. Саприкін, Г. Соцько, Л. Томіліна, В. Черноус, С. Шандрук, О. Швець, А. Шевченко, М. Якимчук, Л. Якубов) вивчалися окремі аспекти проблеми розвитку творчих здібностей. Українські (О. Антонова, С. Бурчак, Н. Волошина, І. Волощук, С. Гончаренко, В. Дружинін, О. Дубасенюк, І. Калошина, О. Киричук, Г. Костюк, О. Кочерга, В. Мельник, В. Моляко, В. Роменець, О. Рудницька Л. Сліпчишин) та закордонні (Ф. Вернон, Дж. Гілфорд, Е. Торранс,

К. Дункер, М. Вейтгеймер, А. Маслоу, В. Келлер,) науковці досліджували творчі здібності здобувачів освіти. Вони вивчали їхню природу, будову, встановили критерії й показники розвитку, а також вивчили методи та прийоми формування творчих здібностей.

Мета і завдання статті. Нині актуальним є відродження, збереження та примноження українських традицій. Тому ми звернули увагу на проєкт «Декоративний вінок», який учні виготовляють на уроках трудового навчання у 8 класі. З метою з'ясування актуальності створення такого виробу, визначення техніки, в якій найкраще виготовити вінок, ми розробили анкету та здійснили опитування респондентів. Тому стаття спрямована на аналіз отриманих після проведення анкетування даних та формулювання висновків щодо виготовлення вінка в певній техніці.

Виклад основного матеріалу. Розроблена нами анкета містила 13 запитань закритого та напіввідкритого типів. Серед опитаних були особи різного віку (від 10 років до 60 років) та статі. В анкетуванні брали участь учні закладів загальної середньої освіти, їхні батьки, учителі, студенти-майбутні учителі трудового навчання та технологій, викладачі закладів вищої освіти.

Після обробки відповідей на анкету нами було отримано такі результати.

На запитання «Чи подобаються Вам декоративні вінки?» 88% відповіли «так», 12% – «ні». Говорячи про те, який сенс опитувані вкладають у вінок, споглядаючи або виготовляючи його (була можливість обрати кілька варіантів відповідей) 55% відповіли «декор для свят та особливих подій», 52% – «творчість та самовираження», 31% – «подарунок», 33% – «елемент українського костюма», 6% – «елемент костюма на кожний день». 58% респондентів створювали декоративні вінки власноруч, а 42% цього не робили.

Відповідаючи на наступне запитання «Які матеріали використовуються для створення декоративних вінків?» (була можливість обрати кілька варіантів відповідей) 36% обрали відповідь «живі квіти та рослини», 59% – «штучні квіти та рослини», 52% – «тканина», 80% – «стрічки», 22% – «папір», 60% – «бісер та намистини», 5% написали свої варіанти (натуральна та штучна шкіра, фоаміран, фетр, новорічні кульки, глітер).

48% респондентів бачили чи виготовляли власноруч вінки в техніці «аплікація», 35% – в техніці «орігамі», 38% використовували квіти в'язані гачком, 49% – квіти з фоамірану, 60% бачили або виготовляли вінки в техніці канзаші. На це запитання була можливість обрати декілька варіантів відповідей. 1% опитаних зазначили, що не звертали уваги на вінки.

На запитання «Чи знайомі ви з технікою канзаші?» 61% відповіли «ні», 16% – «так, бачив/ла виробу в цій техніці», 16% – «так, чув/ла про таку техніку», 7% – «так, працюю в цій техніці».

Серед мотивів, які спонукали б виготовляти (або навчитися виготовляти) виробу в техніці канзаші (можна було обрати декілька варіантів відповідей) 32% опитаних вказали «захоплення виробами, виготовленими в цій техніці», 28% – «інтерес до мистецтва канзаші», 26% – «бажання виготовити власноруч модний аксесуар» 36% – «бажання виготовити декор для свят або подарунок», 23% – «вивчення традицій та культури Японії», 7% написали свої варіанти (бажання спробувати нову техніку для виготовлення знайомого виробу, бажання взагалі оволодіти новою технікою виготовлення різних виробів).

На запитання «Як Ви оцінюєте власні навички володіння технікою канзаші?» 72% відповіли «не працював/ла в цій техніці», 12% – «початковий рівень», 8% – «середній рівень», 6% – «достатній рівень», 2% – «високий рівень».

Приблизно однаковий відсоток (36% і 30%) опитаних оволоділи технологією виготовлення виробів у техніці канзаші шляхом самоосвіти, отримавши інформацію з інтернету (текстові майстер-класи та відео уроки відповідно), 9% вивчали цю техніку в школі, 24% – відвідували очні майстер-класи (як самоосвіта), 1% опитаних оволоділи технікою, навчаючись в університеті.

На запитання «Чи вважаєте Ви техніку канзаші сучасною та актуальною для вивчення її в школі?» отримані такі відповіді (можна було обрати декілька варіантів відповідей): 23% – «так, легко навчитися», 26% – «так, матеріали для виготовлення канзаші недорогі та доступні», 24% – «так, отримуємо гарні виробу», 43% – «так, цю техніку можна запропонувати в умовах дистанційного навчання», 18% – «ні».

89% респондентів подобаються вінки, виготовлені в техніці канзаші, 11% не

подобаються. На запитання «Чи хотіли б Ви оволодіти технікою канзаші?» 75% відповіли «так», 25% – «ні». Разом з тим 68% опитаних висловили бажання брати участь у подальших спільних проектах або обговореннях, пов'язаних з технікою канзаші у майбутньому, а 32% не бажають брати участь у подібних заходах.

Висновки. Таким чином, опитування засвідчило актуальність наших пошуків. Власне, майже 90% опитаних подобаються декоративні вінки. Цей виріб має широке застосування, а саме: декор для свят та особливих подій, творчість та самовираження, подарунок, елемент українського костюма, що вказує на доцільність його виготовлення. Власноруч декоративні вінки створювали близько 60% респондентів, при цьому використовували найрізноманітніші матеріали, а саме: живі або штучні квіти та рослини, тканину, папір, бісер та намистини, натуральну та штучну шкіру, фоаміран, фетр, новорічні кульки, глітер. 80% опитаних виготовляли вінки зі стрічок.

Респонденти вказали на наявність широкої мотивації до виготовлення виробів канзаші або оволодіння цією технікою, оскільки відчують захоплення виробами, виготовленими в цій техніці, інтерес до мистецтва каназаші, мають бажання виготовити власноруч модний аксесуар або виготовити декор для свят або подарунок, цікавляться вивченням традицій та культури Японії.

Проте виявилось, що опитаним не вистачає знань та умінь в цьому напрямку, оскільки більше 70% з них не працювали в цій техніці. Серед тих, хто мав досвід виготовлення виробів у техніці канзаші, 12% оцінює власні навички володіння технікою на початковому рівні, небагато більше – на середньому і достатньому рівнях, і тільки 2% вважають, що мають високий рівень сформованості таких умінь.

Тільки 10% опитаних навчилися виготовленню виробів в техніці канзаші у закладах загальної середньої або вищої освіти. Решта – у процесі самоосвіти. Це вказує на високий рівень зацікавленості людей в цій техніці з наявним браком спрямованої освіти. Майже 80% опитаних вважають техніку канзаші сучасною та актуальною для вивчення її в школі, тому що їй легко навчитися, матеріали для виготовлення канзаші недорогі та доступні, виготовляються гарні вироби і, що є важливим в умовах сьогодення, цю техніку можна запропонувати в умовах дистанційного навчання, враховуючи усі перелічені вище переваги.

Великій кількості опитаних (89%) подобаються вінки, виготовлені в техніці канзаші, близько 70% осіб бажали б оволодіти технікою канзаші та брати участь у подальших спільних проектах або обговореннях у цьому напрямку.

Таким чином, наше дослідження є актуальним, має цільову аудиторію та перспективні напрямки творчих пошуків.

Список використаних джерел:

1. Каджарова Н.В. Проектна діяльності на уроках трудового навчання та технологій у старших класах: методичний посібник. Білки, 2020. 75 с. URL: https://bilyky-one.at.ua/MethodRozrobky/kadzharova_n.v-proektna_dijalnist.pdf